

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Coloniensi Archiepiscopo & suffraganeis ejus, & nobiles viris Principibus
in Coloniensi provincia constitutis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

aut punitus ab ipso, sed honoribus & possessionibus dilatatus. Ipse postmodum Sicilia regnum adeptus, publicè proponi fecit edictum ut nullus vel clericus vel laicus ad Ecclesiam Romanam accederet, nec ad eam aliquis appellaret. Philippus autem de quo agitur ab Ecclesiæ persecutione incepit, & adhuc in ea persistit. Olim enim patrimonium Ecclesiæ sibi usurpare contendens, Ducem Tusciæ & Campaniæ se scribebat, asserens quòd usque ad portas urbis acceperat potestatem & etiam illa pars urbis quæ Transyberim dicitur ejus erat jurisdictioni concessa. Nunc etiam per Marcualdum, Diupuldum, & fautores eorum nos & Ecclesiam Romanam persequitur, & regnum Sicilia nobis auferre conatur. Si ergo id facit in arido, in viridi quid faceret? Et si adhuc aridus & exanguis, utpote cujus adhuc est messis in herba, nos & Ecclesiam Romanam persequitur, quid faceret si, quod absit, imperium obtineret? Unde videtur non irrationabiliter expedire ut priùs nos ejus violentiæ opponamus quàm amplius invalescat. Quòd autem etiam in Regibus filij pro patribus sint puniti divina pagina protestatur. Nonne propter peccatum Saulis dictum est à Domino per Samuelem: *Srultè egisti, nec custodisti mandata Domini Dei tui quæ præcepit tibi, quòd si non egisses, jam nunc preparasset Dominus regnum tuum super Israël in sempiternum; sed nequaquam regnum tuum ultra conjurget.* Salomoni quoque legitur à Domino esse dictum: *Quia non custodisti pactum meum & præcepta mea quæ mandavi tibi, dirumpens scindam regnum tuum, & dabo illud servo tuo; verumtamen in diebus tuis non faciam propter David patrem tuum, de manu filij tui scindam illud.* De Ieroboam similiter dictum fuit à Domino per Achiam: *Ecco ego inducam mala super domum Ieroboam, & percussam de Ieroboam mingentem ad parietem.* Et ibidem legitur quòd interfecit Baasa Nadab filium Ieroboam, & percussit omnem domum Ieroboam, non dimisit nec unam quidem animam de semine ejus, donec deleteret eam propter peccata Ieroboam quæ peccaverat, & quibus peccare fecerat Israël, & propter delictum quo irritaverat Dominum Deum Israël. De Baasa quoque scribitur dixisse Dominus: *Quia ambulasti in via Ieroboam, & peccare fecisti populum meum Israël, ecco ego demetam posteriora Baasa & posteriora domus ejus.* Ahab etiam dictum invenitur à Domino per Eliam: *Ecco ego inducam super te malum, & demetam posteriora tua, & interficiam de Ahab mingentem ad parietem.* Nam & Dominus dicit: *Ego sum Deus zelotes, vindicans peccata patrum in filios usque in tertiam & quartam progeniem in his qui oderunt me, id est, in his qui circa me paternum odium imitantur.* De Ottone videtur quòd non liceat ipsi favere, quoniam à paucioribus est electus; quòd non deceat, ne videamur, non ob gratiam ejus, sed alterius odium, ipsi favorem apostolicum exhibere; quòd non expediat, quia respectu alterius videtur pars ejus debilis & infirma. Verùm cum tot vel plures ex his ad quos principaliter spectat Imperatoris electio in eum consensisse noscantur quot in alterum consenserunt, cum non minus idoneitas seu dignitas electæ personæ, inmo plus

quàm eligentium numerus sit in talibus attendendus, nec tantum pluralitas quoad numerum, sed salubritas quoad consilium in eligentibus requiratur, & Otto magis sit idoneus ad regendum imperium quàm Philippus, cum Dominus etiam puniat peccata patrum in filios usque in tertiam & quartam progeniem in his qui oderunt eum, id est, in his qui patrum peccata sequuntur, & Philippus progenitorum suorum peccata in Ecclesiæ persecutione sequatur, cum, etsi non debeamus reddere mala pro malis, sed benefacere malefacientibus nobis, non tamen debeamus honorem pro injuria in his qui in solita perseverant malitia compensare aut contra nos armare furentes, cum Dominus, ut confunderet fortia, humilia elegisse legatur, utpote qui David in Regem de postfœtantes accepit, videtur quòd & liceat, deceat, & expediat ipsi favorem apostolicum exhibere. Absit enim ut deseramus homini contra Deum aut timeamus vultum potentis, cum secundum Apostolum non solùm à malo, sed ab omni specie mala nos oporteat abstinere. Scriptum est enim: *Maledictus qui confidit in homine, & qui ponit carnem brachium suum.* Nos igitur ex prædictis causis pro puero non credimus instendum ut ad præsens debeat imperium obtinere. Personam verò Philippi propter impedimenta patentia penitus reprobamus, & obsistendum ei dicimus ne imperium valeat usurpare. De cetero verò agendum per Legatum nostrum apud Principes ut vel conveniant in personam idoneam, vel se judicio aut arbitrio nostro committant. Quòd si neutrum elegerint, cum diù expectaverimus, cum monuerimus eos ad concordiam, cum instruxerimus eos per litteras & nuntium nostrum, & consilium nostrum eis duxerimus exponendum, ne videamur eorum favore discordiam & dicere cum Ezechia, *fit pax & veritas in diebus nostris*, ne si secuti fuerimus à longè ut videamus finem, cum Petro tandem veritatem, quæ Christus est, negare cogamur, cum negotium istud dilationem non capiat, cum Otto & per se devotus existat Ecclesiæ, & ex utraque parte trahat originem ex genere devotorum, ex parte matris de domo Regum Angliæ, ex parte patris de prosapia Ducum Saxoniarum, qui omnes Ecclesiæ fuere devoti, & specialiter Lotharius Imperator proavus ejus, qui bis pro apostolica sedis honore Apuliam est ingressus, & in obsequio Ecclesiæ Romanæ decessit, ei manifestè favendum, & ipsum recipiendum in Regem, & præmissis omnibus quæ pro honorificentia Ecclesiæ Romanæ debent præmitti, ad coronam Imperij evocandum.

COLONIENSI ARCHIEPISCOPO
& suffraganeis ejus, & nobilibus viris Principibus in Coloniensi provincia constitutis.

NEC vos nec alios credimus dubitare quin imperij Romani provisio principaliter & finaliter nos contingat; principaliter quidem, quoniam per Romanam Ecclesiam de Græcia fuit specialiter pro Ecclesiæ defensione translatum; finaliter, quia etsi alibi coronam regni recipiat, ab apostolica tamen sede ultimam manus impositionem & coronam imperij recipit

Epist. 50

Imperator. Vnde audito quondam quod vota Principum in Imperatoris fuissent electione diuisa, tantò magis fuimus de ipsorum diuisione turbati quanto bonus status imperij ex causis prædictis specialius ad nos spectat, & pro multis & magnis necessitatibus populi Christiani non solum Ecclesia devotum habere desiderat defensorem, sed & imperium totum indigere cognoscitur idoneo provifore. Verùm, quantumcunque grave nobis existeret & molestum quòd imperij provifio videbatur in commune religionis Christianæ dispendium ex tali diuisione differri, ne tamen Principum dignitatem ignorare vel lædere videremur, expectavimus aliquandiu si forsan ipsi usi consilio saniori, vel per se ipsos, si fieri posset, dissensionis suæ finem imponerent, vel super hoc saltem nostrum consilium implorarent; ut per eorum studium nobis medianibus discordiæ malum bono concordia purgaretur, & rugam schismatis unitatis simplicitas aboleret. Cùm autem expectatio nostra nec nobis, nec vobis, immo nec imperio ipsi prodesset, sed obesse potius videretur, ne dissimulando videremur huiusmodi fovere discordiam, ad concordiam vos curavimus per litteras apostolicas invitare, quas ad multos Principum novimus pervenisse. Postmodum verò audito quòd per sollicitudinem bonæ memoriæ Conradi Archiepiscopi Maguntini à nostra præsentia redeuntis disposuissent Principes ad colloquium convenire super ordinatione imperij tractaturi, ne quid ex contingentibus omittere videremur, litteras nostras ad eos per proprium nuntium duximus destinandas, consilium nostrum eisdem fideliter exponentes. Ceterùm, cùm nec sic hætenus inter eos bonum concordia potuerit provenire aut utiliter imperio provideri, deliberavimus cum fratribus nostris quid esset agendum & qualiter posset malis imminentibus obviari. Tandem verò in hoc resedit consilium, ut venerabilem fratrem nostrum Prænestinum Episcopum apostolicæ sedis Legatum, religione conspicuum, præditum honestate, magnum Ecclesiæ Dei membrum, quem inter ceteros fratres nostros specialis dilectionis brachiis amplexamur, & cum eo dilectum filium magistrum Philippum Notarium nostrum, virum providum & discretum, nobis & fratribus nostris merito suæ probitatis acceptum, ad partes Germaniarum ex nostro latere mitteremus. Quia verò quanto negotium istud magis est arduum, tanto majores & maturiores exigit tractatores, venerabili fratri nostro Octaviano Ostiensi Episcopo apostolicæ sedis Legato, qui post nos in Ecclesia Romana obtiner primus locum, dedimus in mandatis ut si à negotiis illis quibus intendit in regno Francorum se poterit expedire, cum ipsis pariter & per ipsos nuper à nostro latere venientes instructus plenius ad partes vestras accedat, & ambo Episcopi simul, vel alter eorum, si ambo non poterint interesse, cum eodem Notario vestrum consilium audiant, & vobis beneplacitum nostræ voluntatis exponant. Ideoque universitati vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus cùm ab eis vel eorum altero fueritis evocati, ad præsentiam evocantium aut etiam evocantis accedere

Tom. I.

non tardetis. Datum Laterani Non. Ianuarij, [pontificatus nostri anno quarto.]

In eundem modum scriptum est Capitulo & suffraganeis Ecclesiæ Maguntinæ, & Principibus in Maguntina provincia constitutis.

In eundem modum Salzburgeris & suffraganeis eius, & Principibus in Salzburgeris provincia constitutis.

In eundem modum Bremensium & suffraganeis eius, & Principibus in Byemensium provincia constitutis.

In eundem modum Treverensium & suffraganeis eius, & Principibus in Treverensium provincia constitutis.

VNIVERSIS TAM ECCLESIASTICIS
quàm secularibus Principibus Alamanniæ.

Quantum ex imperij diuisione dispendium, non solum nobis & vobis, sed etiam universito populo Christiano proveniat, instantis temporis malitia manifestat. Iam etenim contra catholicos invalescunt hæretici, Christianæ religionis termini coarctantur, contra fideles pagani super occupatione ac detentione terræ nativitatæ dominicæ gloriantur. Pax & justitia, quondam invicem se complexæ, particulare nunc deplorant exilium, & in earum sedes violentia & seditio conjuratis manibus impure se jactitant successisse. Vnde jam violenti bona Ecclesiarum sacrilega tam mente quàm manu diripiunt, potentiores impotentium colla premunt, & locali pauperum in thesauros divitum inopem coguntur copiam vel copiosam inopiam parturite, ac in eorum explicationibus plicas veteres, ut jam ad litteram quod legitur impleatur: *Ei qui non habet id etiam auferetur quod videtur habere.* Et ut singula brevius perstringamus, jam sibi juris locum injuria vendicavit, & legem facit, non ratio, sed voluntas; ita ut quidam totum sibi licere putent quod noverint complacere. Nos autem jampridem hæc omnia prævidentes, & volentes præcavere sollicitè ne huiusmodi venirent abusiones in usum, licet expectantes expectaverimus aliquantum ut vos usi consilio saniori hæc mala per utilem provisionem imperij tolleretis & in partu perimeretis huiusmodi genimina viperarum, tandem tamen, ne dissimulando fovere discordiam videremur, cùm non ad depressionem sed exaltationem imperij, sicut novit Dominus, intendamus, per litteras nostras, quas ad multos vestrum novimus pervenisse, vos ad concordiam curavimus invitare, ne imperialis sublimitas per eos, non solum attenuari, sed & destrui videretur per quos magnificari debuerat & extolli. Tandem autem audito quòd per studium & sollicitudinem bonæ memoriæ Conradi Archiepiscopi Maguntini à nostra præsentia redeuntis quidam vestrum disposuissent ad commune colloquium convenire super ordinatione imperij tractaturi, litteras nostras ad vos per proprium nuntium duximus destinandas, consilium nostrum vobis exponentes fideliter, & super iis quæ videbantur necessaria vos diligentius instructes. Ceterùm cùm nec per expectationem diutinam, nec per exhortationem honestam, nec per instructionem plenariam sic hætenus concordia prioris incommodum sequentis

Epist. 32.

VVuu ij